

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
YAYINLARI
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY

OLBA

XXX

(Ayrıbasım / Offprint)

KAAM YAYINLARI

OLBA

XXX

© 2022 Mersin Üniversitesi/Türkiye

ISSN 1301 7667

Yayıncı Sertifika No: 51520

OLBA dergisi;

ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST

ve

TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir. Makalelerdeki görüş, düşünce ve bilimsel değerlendirmelerin yasal sorumluluğu yazarlara aittir.

The articles are evaluated by referees. The legal responsibility of the ideas, opinions and scientific evaluations are carried by the author.

OLBA dergisi, Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.

Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.

Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.

Articles should be written according to the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Doç. Dr. Deniz Kaplan

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:

Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül

Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Çiftlikköy Kampüsü, 33342 Mersin - TURKEY

Diğer İletişim Adresleri

Other Correspondance Addresses

Tel: +90 324 361 00 01 • 14730 / 14734

Fax: +90 324 361 00 46

web mail: www.kaam.mersin.edu.tr

www.olba.mersin.edu.tr

e-mail: sdurugonul@gmail.com

Baskı / Printed by

Ulusoy Ofset Matbaacılık Reklamcılık İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Turhan Cemal Beriker Bulvarı No.210 Seyhan / ADANA

Tel: +90 322 432 22 32 Fax: +90 322 431 69 94 • Sertifika No: 51520

Grafik / Graphic

Digilife Dijital Basım Yay. Tan. ve Org. Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Güvenevler Mah. 1937 Sk. No.33 Yenişehir / MERSİN

Tel: +90 324 231 14 16 • www.digilifemersin.com

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM) YAYINLARI-XXX
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY (KAAM)-XXX

Editörler

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS
Deniz KAPLAN

OLBA Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL (Mersin Üniversitesi)
Prof. Dr. Marion MEYER (Viyana Üniversitesi)
Prof. Dr. Susan ROTROFF (Washington Üniversitesi)
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İ. Hakan MERT (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Eda AKYÜREK-ŞAHİN (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Yelda OLCAY-UÇKAN (Anadolu Üniversitesi)

MERSİN

2022

İçindekiler / Contents

Abdulkadir Özdemir – Abdulvahap Onur Bamyacı Murat Höyük Early Bronze Age Metal Figurine (<i>Murat Höyük Erken Tunç Çağı Metal Heykelciği</i>)	1
Fatma Şahin – Erkan Alkaç Tepebağ Höyük'ten (Ovalık Kilikia) MÖ 7. ve 6. yüzyıl Batı Anadolu Seramikleri (<i>The 7th and 6th Century BCE Western Anatolian Pottery from Tepebağ Höyük -Cilicia Pedias-</i>).....	21
Bülent Kızılduman – Seren S. Öğmen Taşlıca-Mersincik. A Multicultural Meeting Point (<i>Çok Kültürlü Yapının Buluşma Noktasında Taşlıca-Mersincik</i>)	45
Elif Özer – Ahmet Türkan – Zerrin Erdinç Aizanoi Kuzey Nekropolis'ten Bir Terrakotta Mask (<i>A Terracotta Mask From the North Necropolis of Aizanoi</i>)	83
Asil Yaman Amos Arkeolojik Yüze Araştırmalarında Ele Geçen Seramikler (<i>The Pottery from the Archaeological Surveys at Amos</i>)	113
Dragoş Măndescu Rhodian Amphora Stamps at the Foot of the Carpathians. New Evidences from the Dacian Settlement at Cetățeni (<i>Karpatların Eteklerinde Rhodos Amphora Mühürleri. Dacia Bölgesindeki Cetățeni'den Yeni Buluntular</i>)	129
Asena Kızırlıslanoğlu Elaiussa Sebaste Amphoraları Işığında Geç Antik Dönemde Karadeniz Bölgesi ve Kilikia İlişkileri (<i>The Relation of the Black Sea Region with Cilicia in Late Antique Period in the Light of the Elaiussa Sebaste Amphorae</i>)	159

Zeliha Gider-Büyüközer Knidos'tan Sıra Dışı Profil ve Bezeme Şemasına Sahip İki Taç Bloğu (<i>Two Crown Blocks with Extraordinary Profile and Ornamental Schemes from Knidos</i>)	181
Aytekin Büyüközer – Ertekin M. Doksanaltı – İbrahim Karaoğlan Knidos'un Doğu Nekropolisinden Bir Mezar: Saranda Tümülüsü ve Buluntuları (<i>A Tomb from the Eastern Necropolis of Knidos: Tumulus of Saranda and its Findings</i>)	217
Mevlüt Eliüşük – Mehmet Tekocak – Yaşar Ünlü Korykos'tan Üç Kaya Mezarı ve Buluntuları Üzerine Bir Değerlendirme (<i>An Evaluation on Three Rock-Cut Tombs and their Findings from Korykos</i>)	253
Betül Gürel Phaselis Antik Kenti Ostotheekleri (<i>Ostotheks of Phaselis</i>)	289
İlkay Göçmen The Oldest Stone Bridge of Anatolia: The Tarsus Bridge (<i>Anadolu'nun En Eski Taş Köprüsü: Tarsus Köprüsü</i>)	307
Nihal Tünen-Önen – Aykan Akçay Re-Evaluation of Three Milestones from Lycia with Digital Epigraphy Studies (<i>Lykia'dan Üç Miltaşının Dijital Epigrafi Çalışmalarıyla Yeniden Değerlendirilmesi</i>)	327
Ertan Yıldız – Fatih Onur Likya ve Karia Arasında Sınır Bölgesi Olarak Oktapolis (<i>Octapolis as the Border Region between Lycia and Caria</i>)	347
Hüseyin Uzunoglu Akmonia'dan Bir Phratra Üyesine Ait Yeni Bir Mezar Yazıtı (<i>A Newly Discovered Funerary Inscription from Akmonia Recording a Member of a Phratry</i>)	363
Güray Ünver New Dedicatory Inscriptions from Knidos (<i>Knidos'tan Yeni Adak Yazıtları</i>)	373
Emine Bilgiç-Kavak – Bilge Yılmaz-Kolancı Attouda Kentinden Yeni Bir Agonistik Yazıt (<i>A New Agonistic Inscription from Attouda</i>)	395

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’

Amaç

Olba süreli yayını; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Arkeolojik çalışmalarda sadece belli bir alan veya bölge ile sınırlı kalmaksızın 'Eski Çağ Bilimleri'ni birbirinden ayırmadan ve bir bütün olarak benimseyerek bilim dünyasına değerli çalışmaları sunmayı amaçlamaktadır.

Kapsam

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez basılır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayı sonunda gönderilmiş olması gerekmektedir.

1998 yılından bu yana basılan Olba; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ile Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri), Eskiçağ Tarihi, Nüvizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi alanlarında yazılmış makaleleri kapsamaktadır.

Yayın İlkeleri

1. a- Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.
b- Metin 10 punto; özet, dipnot, katalog ve bibliografya 9 punto olmak üzere, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.
c-Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
d-Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Noktalama (tireler) işaretlerinde dikkat edilecek hususlar:
 - a) Metin içinde her cümlemin ortasındaki virgülden ve sonundaki noktadan sonra bir tab boşluk bırakılmalıdır.
 - b) Cümle içinde veya cümle sonunda yer alan dipnot numaralarının herbirisi noktalama (nokta veya virgül) işaretlerinden önce yer almalıdır.

c) Metin içinde yer alan “fig.” ibareleri, parantez içinde verilmeli; fig. ibaresinin noktasından sonra bir tab boşluk bırakılmalı (fig. 3); ikiden fazla ardışık figür belirtiliyorsa iki rakam arasına boşluksuz kısa tire konulmalı (fig. 2-4). Ardışık değilse, sayılar arasına nokta ve bir tab boşluk bırakılmalıdır (fig. 2. 5).

d) Ayrıca bibliyografya ve kısaltmalar kısmında bir yazar, iki soyadı taşıyorsa soyadları arasında boşluk bırakmaksızın kısa tire kullanılmalıdır (Dentzer-Feydy); bir makale birden fazla yazarlı ise her yazardan sonra bir boşluk, ardından uzun tire ve yine boşluktan sonra diğer yazarın soyadı gelmelidir (Hagel – Tomaschitz).

3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inchriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII.

Dipnot (kitaplar ve makaleler için)

Richter 1977, 162, res. 217.

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	Bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece "fig." kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. (Levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır).

5. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
6. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
7. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
8. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
9. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
10. Figürlerde çözünürlük en az 300 dpi; format ise tif veya jpeg olmalıdır. Bunlar word'a gömülü olmaksızın bağımsız resimler olarak gönderilmelidir.
11. Dizilim (layout): Figürler ayrıca mail ekinde bir defada gelecek şekilde yani düşük çözünürlükte pdf olarak kaydedilerek dizilimi (layout) yapılmış şekilde yollanmalıdır.
12. Metin, figürler ve figürlerin dizilimi (layout); ayrıca makale içinde kullanılan özel fontlar 'zip'lenerek, We Transfer türünde bir program ile bilgisayar ortamında gönderilmelidir; çıktı olarak gönderilmesine gerek yoktur. İstendiği takdirde hepsi Dergi Park'a yüklenebilir.

MERSIN UNIVERSITY
‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’
JOURNAL ‘OLBA’

Scope

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is the end of November each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology of Asia Minor, the Mediterranean region and the Near East.

Publishing Principles

1. a. Articles should be written in Word programs.
 - b. The text should be written in 10 puntos ; the abstract, footnotes, catalogue and bibliography in 9 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh).
 - c. Footnotes should take place at the bottom of the page in continuous numbering.
 - d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choices (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Punctuation (hyphen) Marks:
 - a) One space should be given after the comma in the sentence and after the dot at the end of the sentence.
 - b) The footnote numbering within the sentence in the text, should take place before the comma in the sentence or before the dot at the end of the sentence.
 - c) The indication fig.:
 - *It should be set in brackets and one space should be given after the dot (fig. 3);
 - *If many figures in sequence are to be indicated, a short hyphen without space between the beginning and last numbers should be placed (fig. 2-4); if these are not in sequence, a dot and space should be given between the numbers (fig. 2. 5).

- d) In the bibliography and abbreviations, if the author has two family names, a short hyphen without leaving space should be used (Dentzer-Feydy); if the article is written by two or more authors, after each author a space, a long hyphen and again a space should be left before the family name of the next author (Hagel – Tomaschitz).
3. The ‘Bibliography’ and ‘Abbreviations’ should take part at the end of the article. The ‘Abbreviations’ used in the footnotes should be explained in the ‘Bibliography’ part. The bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliography (for articles):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII.

Footnotes (for books and articles):

Richter 1977, 162, fig. 217.

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographs, drawings and maps only the abbreviation ‘fig.’ should be used in continous numbering (remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviaton should not be used).
5. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
6. A list of figures should take part at the end of the article.

7. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
8. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
9. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German.
10. Layout: The figures of the layout, having lesser dpi, should be sent in pdf format.
11. Figures should be at least 300 dpi; tif or jpeg format are required.
12. The article, figures and their layout as well as special fonts should be sent by e-mail (We Transfer).

AMOS ARKEOLOJİK YÜZEY ARAŞTIRMALARINDA ELE GEÇEN SERAMİKLER

Asil YAMAN *

ABSTRACT

The Pottery from the Archaeological Surveys at Amos

Amos is situated on the Asarcık hill, which is located at the southwestern side of modern Marmaris in Turkey. Archaeological surveys at Amos (Carian Chersonese) and its environments started in 2019. The pottery gathered during the fieldworks are mainly from Asarcık, which consists of the Acropolis of the city, İnbası and İncirlişınar Valley in the South, Zeytinburnu in the North and the Sandaleylik hill in western direction. This paper aims to present the unpublished ceramics and establish the ceramic chronology and repertoire of Amos. The pottery evidently showed that the settlement activity in Amos begun in the Archaic period. Epigraphic data published by various scholars point out that Amos was ruled by the city of Lindos at Rhodes politically and benefited economically during the Hellenistic period. The quantity and the quality of ceramics also point out that the Amians were wealthy during the Hellenistic period and could obtain various goods and products from other Mediterranean sites. Transport amphoras from Rhodes and Cnidos reflect the close ties of the city undoubtedly. Moreover, the existence and the density of the amphoras produced by local workshops like Hieroteles reflect the scale of the intra-regional relations. Besides, imported material from eastern Aegean sites reflect the active trade connections. The latest datable material revealed that Amians inhabited the city and its environments until the end of the late Antique Period uninterruptedly, contrary to common beliefs.

Keywords: Caria, Rhodian, Peraea, Chersonese, Amos, Pottery, Trade, Amphoras.

ÖZ

Günümüzde Muğla ili, Marmaris ilçesi, Turunç mahallesi sınırlarında bulunan Amos antik kenti ve çevresinde arkeolojik yüzey araştırmaları 2019 yılında başlatılmıştır. Çalışmalar sırasında kentin Akropolü olan Asarcık başta olmak üzere, Güneyde İncirlişınar vadisi, Kuzeyde Zeytinburnu ve Batıda Sandaleylik tepesinden çeşitli dönemlere ve farklı kullanım amaçlarına sahip seramikler ele geçmiştir. Bu seramikler, yerleşimin seramik repertuarını anlamak, seramik kronolojisini kurmak ve ticari ilişkilerini ortaya koymak adına değerli yeni veriler sunmuştur. Makalede, bu

* Dr. Asil Yaman, The University of Penn Museum, Mediterranean Section, 3260 South Street, 19104, Philadelphia, PA, The United States of America. E-posta: ayaman@upenn.edu. Orcid No: 0000-0003-1532-756X.

veriler içerisinde incelenen seçme örnekler ve istatistikler, kent çevresinde yerleşimsel aktivitenin Arkaik dönemde başladığına, kentin Rhodos'un siyasi ve ekonomik hegemonyası altında, yarımada'daki diğer kentlere benzer biçimde, Hellenistik dönemde varsıllaştığına ve böylelikle çeşitli nitelikteki mal ve ürünlere erişebildiğine işaret eder. Ticari amphora ve ithal seramik verileri, kentin antik dönem boyunca Rhodos ve Knidos başta olmak üzere, çevresiyle güçlü ticari ilişkiler kurduğunu göstermektedir. Yarımada'nın doğusundaki Hieroteles gibi atölyelerde üretilen amphoraların Amos'taki güçlü temsili, bölge içi ekonomik ilişkilerin boyutlarını gösteren kanıtlardır. Özellikle doğu Ege atölyelerinde üretilen kaliteli seramik ve amphoraların varlığı, Amos kırsalında tarımsal üretime dayalı yaşamın, genel inanışların aksine, Geç antik dönem sonuna kadar kesintisiz sürdüğünü ve kentin dış alım gücünü ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Karia, Rhodos, Peraia, Khersonesos, Amos, Seramik, Amphora, Ticaret.

Giriş

Arkeolojik araştırmalar, günümüzde Muğla İli, Marmaris ilçesi sınırlarında bulunan ve Bozburun Yarımadası olarak da bilinen, *Karya Khersonesosu*'nda¹ beşeri aktivitenin Prehistorik dönemde başladığını², Demir Çağı'nda Geometrik dönemde sürdüğünü, özellikle Geç Klâsik ve Erken Hellenistik dönemde, Rhodos'un idari yönetimi altında gelişerek devam ettiğini ortaya koymuştur³. Yarımada'da, Rhodos'un İÖ 4. yüzyıldan itibaren Akdeniz pazarındaki giderek artan şarap ticareti payına uygun olarak⁴, artan tarımsal üretim, beraberinde seramik üretim endüstrisi gibi diğer yan kolları da doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemiş⁵, artan ticaretle beraber *Khersonesos* yerleşimleri varsıllaşmıştır. Rhodos Peraiası'nda Kastabos, Kedraei, Amos ve Kıran Gölü kutsal alanı'nda yapılan tiyatrolar ve diğer kamu binaları, bu dönemin müreffeh yaşamına işaret eden mimari verileri teşkil eder⁶.

Günümüzde Bozburun yarımadasının doğusunda Marmaris ilçesi, Turunç mahallesi

1 Khersonesos için bk. Flendsted – Jensen 2004, 1114.

2 Gerber 2019, 11-66; Atakuman v.d. 2020, 2-33.

3 W. Held, Yarımada'da Hydas'ın Protogeometrik, Loryma, Kastabos ve Kıran Gölünün ise Erken Arkaik dönemden itibaren iskân edildiğini aktarır. Bk. Held 1997, 172-175; Held 1999, 163, 169-170; Held 2000, 295; Held 2002, 294-295; Held 2005, 86. Bölgedeki prehistorik döneme ait veriler için ayrıca bk. Gerber 2019, 11-66.

4 Rhodos'un Hellenistik dönem deniz aşırı ticareti için bk. Lund 1999, 187-204; Rauh 1999, 162-186.

5 Bölgede geçmiş yıllarda E. Doğer, K. Şenol ve G. Cankardeş-Şenol tarafından gerçekleştirilen amphora araştırmaları ve atölye keşifleri, Erken Hellenistik dönemden itibaren yarımada'da seramik üretimi yapıldığını kanıtlamış ve değerli veriler ortaya koymuştur. Bozburun yarımadasında, Hisarönü-Çubucak, Gelibolu, Çamlı-Çınar ve Turgut-Bayır'da tespit edilen amphora atölyeleri için bk. Bean – Cook 1957, 66; Empereur – Picon 1986, 116; Empereur – Tuna 1989, 277-299; Doğer 1994, 195-218; Doğer – Şenol 1996, 59-60; Doğer – Şenol 1998, 439-446; Doğer – Şenol 1999, 293-304; Şenol 2003, 1-129; Şenol v.d. 2004, 353-360; Held v.d. 2007, 37-50; Held v.d. 2008, 365-380; Held v.d. 2009, 211-226; Held v.d. 2010, 215-232; Held – Şenol 2010, 175-184; Şenol 2019, 93-118; Cankardeş-Şenol 2019, 119-154; Şenol – Walz 2015, 31-40; Cankardeş 2015, 233-241; Cankardeş-Şenol 2006, 62-68; Cankardeş v.d. 2004, 353-360. Yarımada'nın güneybatısındaki Kasara seramik repertuarı için ayrıca bk. Atauz 1992.

6 Wilkening-Aumann 2015, 237 vd.

sınırlarında, bulunan Amos⁷, Arkaik dönemden itibaren iskân görmüş⁸ ve Karya Khersonesosu *koinonu*'nda yer almıştır⁹. Hellenistik dönemde idari olarak Rhodos adası'na bağlı *birleşik peraiia*'nın parçası olan kent, Lindos tarafından yönetilmiştir. Peraia'daki tiyatrosu olan üç yerleşimden birisi olan Amos'ta¹⁰ akropolün batısında yer alan Apollon Samnaios'a adanmış tapınakta ele geçen yazıtlar, kentin önemine, tarımsal üretim ölçğine ve Rhodos'la kurduğu siyasi ve ekonomik yakın ilişkisinin boyutlarına atıf yapan verilerdir¹¹.

Amos ve territoryumunda 2019 yılından itibaren sürdürülen arkeolojik yüzey araştırmaları, kent tarihine olduğu kadar bölge arkeolojisine de katkı sunan yeni ve değerli bilgiler sunmaktadır¹². Bu çalışmaların bir ayağını, bölgedeki diğer araştırmalar ışığında, seramik çalışmaları oluşturmaktadır¹³. Kentin akropolü olan Asarcık (Hisarburnu) ve kentin alt yamaçları başta olmak üzere, kuzeyde Zeytinburnu, güneyde İnbaşı ve İncirlişınar mevki, batıda ise Sandaleylik tepesi'nde yoğunlaştırılan saha çalışmaları sırasında çeşitli *locus*lardan farklı formlara ve işlevlere ait çok sayıda seramik toplanmıştır (fig. 1). Söz konusu seramikler üzerinde yaptığımız incelemeler, kentin ve bölgenin seramik kronolojisine katkı sunmak, Amos'un komşularıyla kurduğu bölge içi ve bölgeler arası ticari ilişkilerini aydınlatmak ve kentin yeme-içme pratiklerini anlamlandırmak adına önemli ipuçları sunmuştur. Çalışmada söz konusu verilere ait bazı seçme örnekler ve bunlara yönelik değerlendirmeler kronolojik olarak yer almaktadır.

Amos ve Çevresinde Ele Geçen Seramikler

Amos ve çevresinde sürdürdüğümüz araştırmalar sırasında yüzeyden toplanan seramikler arasında bulunan iki örnek, kentteki beşerî aktivitenin, yarımadaadaki diğer kentlere benzer biçimde, Arkaik dönemde başlamış olduğuna işaret etmektedir¹⁴. Akropolde tapınak temenosu içerisinde ele geçen ve olasılıkla bir *kylix*e ait görünen kaide (fig. 2, kat. 1) ile İncirlişınar Vadisinde tespit edilen bir destekli kratere ait olması muhtemel gövde parçası (fig. 2, kat. 2) üzerindeki analogik değerlendirmeler mevcut seramiklerin İÖ 6. yüzyıl son çeyreği ile İÖ 5. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlendirildiğini ortaya koymuştur¹⁵. Bu bağlamda mevcut seramik

7 Rice 1999, 46-50; Fraser-Bean 1954, 57.

8 Kentin genel kronolojisi ile Apollon Samnaios teras duvarı ve tarihlendirmesi için bk. Gürbüz 2021; Held 2021, 82.

9 Koinon için ayrıca bk. Held 2005, 87 vd.

10 Bk. Wilkening-Aumann 2015, 240.

11 Blümel 1991, 352-354.

12 Saha çalışmalarında elde edilen yeni veriler ve ilk bulgular için ayrıca bk. Gürbüz 2021, 219-249.

13 Amos antik kenti ve çevresinde yürütülen yüzey araştırmaları başkanı Dr. Öğr. Üyesi Sayın Mehmet Gürbüz'e verdiği cömert destek ve izinler için teşekkür etmek isterim. Ele geçen seramiklerin teknik çizimlerini hazırlayan Merve Yeşil'e (MA), fotoğrafları hazırlayan Aslıhan Güçlü'ye (MA) ayrıca teşekkür ederim. Çalışmada yer alan seramikler 2020 yılında 2-5 Ocak tarihlerinde 121. Amerikan Arkeoloji Enstitüsü (AIA) Kongresi'nde sözlü bildiri olarak bilim dünyasına sunulmuştur. Bildiri özeti için ayrıca bk. Gürbüz – Yaman 2020, 3.

14 Loryma, Bybassos ve Amos verileri için bk. Held 1997, 172-175; Held 1999, 163, 169-170; Held 2000, 295; Held 2002, 294-295; Held 2005, 86; Gürbüz 2021.

15 Atina Agorası'ndaki benzer örnekler için bk. Sparkles – Talcott 1970, 93-94, Fig. 5, Nr. 437, 440, 444.

verileri, Arkaik döneme tarihlendirilen Apollon Samnaios tapınak terasıyla beraber değerlendirildiğinde¹⁶, kent yerleşiminin Arkaik dönemden itibaren Akropolden itibaren güneyde, olasılıkla limanın art bölgesindeki İncirliğin vadisi ve çevresine eriştiğini gösteriyor olabilir.

Dışa çekik mantara benzer yapıda, üçgen kesitli ağza sahip amphoralar İÖ 5. yüzyıl üçüncü çeyreğinden itibaren görülür¹⁷ ve İÖ 4. yüzyılda Doğu Ege yerleşimleri başta olmak üzere Akdeniz havzasında yaygınlaşan gözde bir formdur¹⁸. Birçok farklı atölye tarafından üretildiği düşünülür¹⁹ ve bu sebeple farklı morfolojik varyantları bulunan mantar ağızlı amphoralar²⁰ genellikle şarap taşımacılığında kullanılmıştır²¹. Amos'ta 2019 yılındaki yüzey araştırmaları sırasında dışa çekik, üçgen yapıda (fig. 2, kat. 3) ve sarkık mantar ağızlı amphoralar (fig. 2, kat. 4) ile bunlara ait olması muhtemel topaç formlu kaideler (fig. 2, kat. 5) ele geçmiştir²². Söz konusu bulgular kentin Erken Hellenistik dönemde, Rhodos üzerinden Dodekanese adalarıyla²³ olan ilişkilerin gelişmesiyle beraber değerlendirildiğinde²⁴, bölgesel ticari ağın içerisinde yer aldığına işaret eden güçlü kanıtlardır. Bu verilerin yanı sıra, Amos kent merkezinin güney yamaçlarında tespit edilen, Khios üretimi olması muhtemel kenarları sivri, oyuğu kaide kentin bu dönemdeki dış alım gücüne dair fikir verir (fig. 2, kat. 6)²⁵.

Arkaik dönemde bölgede Doğu Dor atölyelerince yapılan seramik üretimleri için ayrıca bk. Villing – Mommsen 2017, 99-154.

16 Held 2021, 82.

17 Atina Agorasındaki erken örnekler için bk. Lawall 1995, 218 vd.

18 Literatürde Solokha I olarak da bilinen bu amphoralar için ayrıca bk. Zeest 1960, 150 vd., lev. 14; Lawall 1995, 218 vd.; Nørskov 2004, 287-288.

19 Kos adasında bulunan Meropis ve Kardamaina atölyelerinin, İÖ geç 5. yüzyıldan itibaren mantar ağızlı amphora üretimi yaptığı aktarılmaktadır. Kos için bk. Kantzia 1994, 323 vd; Empereur – Picon 1986, 504; Dündar 2017, 68-69. Bu amphoraların ayrıca Naxos, Paros adası ve Euboea'daki Panermos atölyesinde de üretildiği bilinmektedir. Bk. Picon – Empereur 1986, 495-511. Klazomenai için bk. Doğer 1986, 461 vd. Samos için bk. Grace 1971, 67. Kyrenia batıdaki Rhodos üretimi için ayrıca bk. Bass – Katzev 1968, 171-172. Rhodos için ayrıca bk. Grace 1971, 52-95. Peraia için bk. Doğer – Şenol 1996, 59-73; Şenol 2015, 193-201; Şenol 2019, 93 vd. Knidos için bk. Tuna v.d. 1987, 48; Tuna 1990, 348 v.d.; Aslan v.d. 2020, 211 vd. Keramos için bk. Kızıl – Yaman 2017, 18, Kt. Nr. 2, Pl. 2.2. Mantar ağızlı amphoraların üretim koinesi hakkında için ayrıca bk. Monakhov – Rogov 1990, 140.

20 M. Lawall Atina agorasındaki buluntulardan yola çıkarak formun sekiz alt tipini belirlemiştir. Bk. Lawall 1995, 218-233, 275, Fig. 88-90, 376, Fig. 91-93.

21 Bezezky 2013, 61.

22 Benzer örnekler ve tipoloji için bk. Zeest 1960, lev.15, No 32; Nørskov 2004, 288, 291, fig. 4; Dündar 2017, 70-71, Pl. 18, Nr. 15-21.

23 Rhodos başta olmak üzere, doğu Ege'de bulunan oniki ada.

24 Held – Şenol 2010, 175-176.

25 Khios adasında İÖ 7. yüzyıl ilk çeyreğinden itibaren kaliteli, pahalı şarap üretildiği ve bu ürünlerin Akdeniz havzasındaki merkezlere beyaz astarlı özgün amphora formlarıyla ihraç ettiği bilinmektedir. Söz konusu amphoralar üzerinde yapılan bilimsel çalışmalar, Khios amphoralarının Arkaik dönemden itibaren Hellenistik dönem sonuna kadar tipolojik gelişimini izlemeyi mümkün kılmıştır. Buna göre İÖ 7. yüzyılda beyaz astarı, dışa çekik ağız, kısa-kalın yapıdaki boynu, ovoid gövdesi, yüksek kaidesi ve omuz kısımlarında yer alan S şekilli bantlarıyla rakiplerinden hem şarabın lezzeti hem de formların görünüm bakımından kolayca ayırt edilmekteydi. İÖ 6. yüzyıl içlerinde firmis bezemeleri ortadan kalkan formun boynuna giderek artan bir şişkinlik yer almış ve bu özellik İÖ 5. yüzyıl süresince formun tipik bir özelliği haline gelmiştir. İÖ 5. yüzyıldan itibaren 'yeni stil'e evrilen Khios amphoralarının boynundaki şişkinlik ortadan kalkarak boyun ve kulpların giderek uzadığı, İÖ 4. yüzyıl ilk çeyreğine gelindiğinde üçgen yapıdaki gövde ile boynun eşit olduğu aktarılır. Bu süreçte içi oyuğu

Saha araştırmaları sırasında, Akropol kuzey alt terasında ele geçen, İÖ 4. yüzyıl son çeyreğine tarihlendirdiğimiz siyah firnisli bir kantharosa ait görünen kaide (fig. 2, kat. 7) bu döneme ait bir diğer veri olarak karşımıza çıkar²⁶. Amos ve çevresinde İÖ geç 4. yüzyıla tarihli seramiklerin yoğunluğu, kent in bu dönemde Rhodos etkisi ve tarımsal üretim artışı dolayısıyla, bölgedeki diğer yerleşimlere benzer biçimde varsıllaştığını düşündürmektedir²⁷. Çalışmalar sırasında ele geçen kapalı mantar ağızlı amphora (fig. 2, kat. 8) ve oygu amphora dipleri (fig. 2, kat. 9) yerleşimdeki ekonomik ve üretime dayalı gelişimin İÖ erken 3. yüzyıl boyunca kesintiye uğramadan sürdüğünü düşündürmektedir²⁸. Amos akropolü ile Zeytinburnu mevki arasında 2019 ve 2020 yıllarında tespit edilen tarım terasları bu verilerle beraber ele alındığında, kent in üretim ölçeğini yüzyıl başından itibaren arttırdığına bir başka veridir²⁹.

Bozburun yarımadasının kuzeybatısında Bybassos ve Hisarönü'nde keşfedilen amphora atölyeleri, bölgede İÖ 3. yüzyıl ikinci ve üçüncü çeyreğinde büyük boyutlu tarımsal üretim yapıldığını ve buna paralel olarak amphora üretiminin de arttığını ortaya koymuştur³⁰. Amos yüzey araştırmaları sırasında kent merkezinin kuzeyinde, üzerinde savunma amaçlı yapıların bulunduğu Zeytinburnu mevkinde ele geçen ve yarımada nın kuzeybatısındaki Hieroteles atölyesinde üretilmiş olduğunu düşündüğümüz plastik halka eklentili amphora kaidesi (fig. 2, kat. 10) yerel/bölgesel üretimlerin, beklendiği üzere, yarımada nın doğusunda da tercih edildiğini kanıtlar³¹. Çalışmalar sırasında *Peraia*³² üretimlerinin yanında, Rhodos üretimi kanonik amphoralar (fig. 2, kat. 11-13) ve bant form lu amphora ağızları (fig. 3, kat. 14) da ele geçmiştir. İÖ 3. yüzyıl ikinci yarısı ve üçüncü çeyreğine tarihlenen bu veriler, kent kronolojisindeki sürekliliği kanıtlar³³. Benzer biçimde, Amos Akropolünün güney alt teraslarında, İÖ 3. yüzyıl 3. çeyreğine tarihlenen ve genellikle mezar hediyesi olarak kullanıldığı düşünölen Küçük Knidos Amphorası Tip B'ye ait kaide (fig. 3, kat. 16)³⁴ ile İÖ 2. yüzyıl ilk çeyreğine tarihli Knidos üretimi amphoralara ait görünen plastik

olarak yapılan yüksek kaidenin çapı giderek daralmış, oygu yüksekliği düşerek kaide kısalmış ve sonrasında sivrilmiştir. Hellenistik dönem boyunca boyun giderek uzamıştır. Khios amphoralarının tipo-kronolojik gelişimi ve Akdeniz'deki dağılımı için bk. Şenol 2003, 51-54; Şenol 2007, 103-110; Alkaç 2012, 25-26. Khios amphoralarının yukarıda anılan tipo-kronolojisinden hareketle, Amos'ta ele geçen örneği İÖ 4. yüzyıl son çeyreğine tarihlendirmek mümkündür. Marmaris Müzesi'ndeki benzer örnekler için bk. Şenol 2003, 54; Şenol 2007, 123, Fig. 2.

26 Atina agorasındaki benzer örnekler ve form gelişimi için bk. Rotroff 1997, 84-86.

27 Yarımada daki tarımsal üretim ölçeğine işaret eden teraslar ve üretimsel düzenekler için bk. Şenol – Walz 2015, 31-39; Kuban 2010, 213-226.

28 Held ve Şenol İÖ. 3. yüzyıl boyunca tüm Khersonesos'un yeni çiftliklerle ve tarım teraslarıyla bezendiğini, üretimin asimetrik biçimde arttığına işaret ederler. Bk. Held – Şenol 2010, 177; Lund 2011, 281, 286.

29 Salviat 1993, 151-161.

30 Şenol 2019, 95.

31 Yarımada daki seramik üretimini anlamak amacıyla Bybassos'ta ele geçen amphora hamurlarında yapılan arkeometrik analizler için bk. Akyol v.d. 2013, 163-177. Rhodos Peraias'ındaki diğer amphora üreticileri için bk. Cankardeş-Şenol 2015, 233 vd.; Şenol 2015, 193 vd.; Şenol 2019, 93 vd.

32 Karşıyaka.

33 Karia Khersonesosu'nda ele geçen benzer örnekler için bk. Şenol 2019, 98, Fig. 9.

34 Küçük Knidos amphoraları tipo-kronolojisi için bk. Zoroğlu – Doksanaltı 2020, 503-542. Benzer Tip-B örnekleri için ayrıca bk. Zoroğlu – Doksanaltı 2020, 539, Kt. Nr. 5-7; Doksanaltı vd. 2019, 298, 305, Fig. 10, Kt. Nr. 5.

halka eklentili ‘kanonik’ kaideler (fig. 3, kat. 15, 17)³⁵ bölgenin güçlü kenti Knidosla kurulan etkin ticari ilişkilere ve uzun süreli etkileşime bir başka atıftır.

Bölgede yapılan seramik araştırmaları yarımada İÖ 3. yüzyılın son çeyreği ve erken 2. yüzyıldan itibaren amphora üretiminin azaldığını ve bölgede ekonomik bir gerileme olduğunu, bu sürecin İÖ geç 1. yüzyıla kadar uzatılabileceğini³⁶ ortaya koymuştur. Bu hipotezleri doğrular biçimde, Amos yüzey araştırmaları esnasında İÖ geç 3. yüzyıl ile erken 2. yüzyıla tarihli mevcut seramiklerin sayıca az olduğu tespit edilmiştir. Bu dönem Amos’ta Zeytinburnu mevkinde ele geçen bir adet Batı Anadolu kökenli fusiform formlu unguentarium kaidesi (fig. 3, kat. 18) ile temsil edilir³⁷.

Geç Hellenistik dönemde Karya Khersonesosu’nda çeşitli politik ve ekonomik sebeplerden ötürü bir gerileme dönemi yaşandığı yönünde hipotezler bulunmaktadır³⁸. Amos’ta İÖ 1. yüzyıla tarihli dışa kalınlaştırılmış ağızlı geç Rhodos Amphora (fig. 3, kat. 19-20) verilerinin sayıca azlığını bu durumla ilişkilendirmek mümkündür.

Erken Roma İmparatorluk döneminde, yarımada yeniden bir ekonomik canlanma olduğu düşünülmektedir³⁹. Lâkin Bozburun Yarımadasının kuzeybatısındaki Limanbaşı seramik üretim alanı’nda 2. yüzyıldan sonra bir üretimin olmayışı, ya da sınırlı varlığı, bu canlılığın kısa sürdüğünü düşündürmektedir⁴⁰. Amos’ta 2019 yılı araştırmaları sırasında 1. yüzyıla tarihlediğimiz DSA üretimi *Hayes Form 22b* (fig. 3, kat. 21)⁴¹ ve Dağlık Kilikia atölyelerinde üretilmiş, şarap taşıması muhtemel bir Agora G199 amphorasına ait kaidenin ele geçmiş olması mevcut hipotezleri destekler (fig. 3, kat. 22)⁴².

Son yıllarda yapılan araştırmalar, Bozburun yarımadasındaki Geç Antik ve Erken Bizans dönemine ışık tutan yeni veriler ortaya koymuştur⁴³. Amos ve çevresinde yaptığımız yüzey araştırmaları sırasında bu döneme ait oldukça sınırlı sayıda seramik ele geçmiştir. Amos çevresinde Geç Antik Dönem Geç Roma C (LRC) üretimi *Hayes Form 10A* ağız parçası (fig. 3, kat. 23)⁴⁴ ve erken 7. yüzyıla tarihli, küresel gövdeli

35 Şenol 2003, 34-38. Knidos amphoraları için ayrıca bk. Dünder 2013, 167-176; Monakhov 1999, 161-172.

36 Şenol 2019, 107.

37 Benzer örnekler ve unguentariumların form gelişimi ile tarihlendirmeleri için bk. Anderson-Stojanovic 1987, 106-107, Fig. 1a; Stojanovic-Anderson 1992, 81, Pl. 66, Nr. 560.

38 Şenol 2019, 107.

39 Held – Şenol 2010, 180.

40 Limanbaşı’ndaki veriler için bk. Şenol 2019, 111.

41 Hayes 1985, 9-47; Hayes 2008, 13-21.

42 Literatürde Agora G199, Ostia forma 631, MRA4, Zemer 41, Nea Paphos Type 3, Ephesos Type 16 ve Pinched-Handle olarak da bilinen form, John Hayes tarafından, adada bir atölye tespit edilmemesine karşın, Kıbrıs kökenli olarak nitelendirilmiş, bu hipotez John Lund tarafından desteklenmiştir. Lund mikasız örneklerin Kıbrıs’ta, mikalı örneklerin için Anadolu’da üretildiklerini önermiştir. Bk. Hayes 1977, 96-108; Hayes 1991, 91-92; Lund 2000, 565-578. Ancak Dağlık Kilikia bölgesinde Anemurium yakınlarındaki Biçkici, Syedra ve Antiochia ad Cragum’da keşfedilen fırınlar bunların Güney Anadolu’da üretildiklerini ortaya koymuştur. Bk. Williams 1989, 90-95; Rauh – Slane 2000, 319-330; Rauh 2004, 330; Autret – Rauh 2010, 112-114; Komar 2016, 159; Bezeczeky 2013, 83-84. Amos’ta ele geçen kaidenin benzerleri için bk. Reynolds 2005, 564, 588, Fig. 1.

43 Şenol 2019, 112; Lundgren 2019, 345-378; Jaggi – Versteegen 2019, 379-418. Datça ve Bozburun yarımadasındaki Geç Antik Döneme tarihli seramik verileri için ayrıca bk. Doksanaltı 2020, 377-420.

44 Fırat 2015, 169; Hayes 1972, 343-347; Hayes 2008, 83-88.

amphoraya ait bir adet dışa kalınlaştırılmış amphora ağzı (fig. 3, kat. 24) ile temsil edilmektedir⁴⁵. Bu veriler, oldukça sınırlı olmakla beraber, Amos çevresindeki Geç Roma imparatorluk döneminin varlığına işaret eder⁴⁶.

Genel Değerlendirme

Çalışmada incelediğimiz seramikler ışığında, Amos'ta yaşamın, mimari verilere ve yarımada'daki diğer yerleşimlere paralel olarak, Arkaik dönemde başladığı anlaşılmaktadır. Diğer arkeolojik materyalin yanı sıra, seramik verilerin yoğunluğu ve çeşitliliğiyle beraber ele alındığında, Amos'luların Hellenistik dönemde Lindos yönetimi altında varsıllaştığını söylemek mümkündür. Buna mukabil Bybassos ve Loryma'ya benzer biçimde geç Hellenistik dönemden itibaren, bölgedeki çeşitli siyasi, ekonomik ve ekolojik gelişmelerin doğrudan ya da dolaylı etkileri nedeniyle, Amos ve çevresinde tarımsal üretim ve buna bağlı olarak alım gücünün düştüğü anlaşılmaktadır. Roma imparatorluk dönemiyle beraber yarımada yerleşimlerinde 1. yüzyıldan itibaren yeniden bir ekonomik canlılık yaşandığı bilinmektedir⁴⁷. Ancak Amos'ta Erken Roma imparatorluk dönemine tarihli seramik verilerin sayısı ve nitelik bakımından azlığı, bu canlılığın kısa sürdüğüne ve özellikle 2. yüzyıldan itibaren kent ekonomisinde gerilemeye işaret eder. Kent çevresinden ele geçen Geç Roma C üretimi (LRC) Hayes Form 10A ve küresel gövdeli amphora örnekleri, özellikle kırsalda geç antik dönem boyunca beşerî etkinliğin devam ettiğini gösterir. Bu veriler, Amos'un başkent Konstantinopolis ile Mısır eyaleti arasında kurulan hububat rotası sayesinde Doğu Ege yerleşimlerinden dolayı ya da doğrudan gelen mal ve ürünlere eriştiğine, bu durumun 7. yüzyıl ortalarında Arap akınlarına kadar sürdüğüne işaret eder⁴⁸.

Amos'ta ele geçen ve tarımsal üretimle ilişkili arazi kullanımına yönelik bilgiler veren yazıtlar⁴⁹, kent ve çevresinde yapılan üretimin kanıtlarını teşkil eder. Bu bilgilerden hareketle, şarap, zeytin, zeytinyağı ve incir gibi yerel ürünlerin, yarımada'nın batısında Bybassos ve çevresinde olduğu gibi, kentteki atölyelerde üretilmiş amphoralarla taşınmış olması beklenir. Bu bağlamda önümüzdeki yıllarda seramikler üzerinde yapmayı öngördüğümüz arkeometrik petrografi analizleri ve detaylı araştırmaların Amos'taki yerel seramik üretimine dair yeni bilgiler sunması olasıdır.

45 Bass 1982, 157, 159, fig. 8.5. Küresel gövdeli amphoraların dağılımı için ayrıca bk. Arthur 2018, 281-287.

46 Kentin yaklaşık bir kilometre güneyinde yer alan ve 'İlimar Kilisesi' olarak adlandırılan kilise, kente en yakın konumdaki Erken Bizans dönemine tarihli yapıdır. Daha önce herhangi bir çalışma yapılmayan kiliseyle ilgili araştırmaların önümüzdeki süreçte başlatılması öngörülmektedir. Geç Antik dönem boyunca bölgede Dodecanese adalarındaki ekonomik ve ticari aktiviteler için ayrıca bk. Deligiannakis 2008, 209-233.

47 Şenol 2015, 195.

48 Yarımada'daki Geç Antik ve Erken Bizans Dönemi kiliseleri için ayrıca bk. Özyurt-Özcan 2016, 479-504; Engelmann 2019, 419-426; Ruggieri 1989, 75-100, 345-373.

49 Blümel 1991, 95.

Katalog

- No. 1** Kylix, kaide. Env. Nr. K4-3 Akropol Tapınak Temenosu. Ölçüler: K.Ç. 10, 8 cm; K.Y.1.6. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı; Firnis: Gley 1, 2,5 N/Siyah. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözeneksiz hamur. Tarih: İÖ 6. yüzyıl son çeyreği.
- No. 2** Destekli Krater, gövde. Env. Nr. A1-K22-1. İncirlişınar Vadisi. Ölçüler: K.Y. 2,1 cm. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı; Firnis: Gley 1, 2,5/N Siyah. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözeneksiz, az miktarda ince taneli kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ 6. yüzyıl son çeyreği- İÖ 5. yüzyıl ilk çeyreği.
- No. 3** Mantar Ağızlı Amphora, ağız. Env. Nr. T6-K13-9. Güney Yamaç Teras 6. Ölçüler: A.Ç. 11,4 cm; K.Y. 3,5 cm. Hamur R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 7.5 YR 7/4 Pembe. Hamur İçeriği: Gözenekli, sert dokulu, ince taneli kireç ve gümüş mika katkılı hamur. Tarih: İÖ 4. yüzyılın 4. Çeyreği
- No. 4** Mantar Ağızlı Amphora, ağız. Env. Nr. A2-K8-10. Kuzey Teras 2. Ölçüler: A.Ç. 9,8 cm; K.Y. 2,5 cm. Hamur R. 5 YR 5/6 Sarımsı Kırmızı. Yüzey R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, gümüş mika katkılı hamur. Tarih: İÖ 4. yüzyılın 4. Çeyreği- İÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği.
- No. 5** Mantar Ağızlı Amphora, topaç formu kaide. Env. Nr. K17-1. İnaşı Mevkii. K.Ç. 5 cm; K.Y. 7,2 cm. Hamur R. 7.5 YR 8/4 Pembe. Yüzey R. 7.5 YR 8/4 Pembe. Hamur İçeriği: Gözenekli, sert dokulu, az miktarda kahve rengi küçük taşık katkılı hamur. Tarih: İÖ 4. yüzyılın 4. Çeyreği- İÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği.
- No. 6** Khios amphorası, kaide. T6-K13-24. Güney Teras 6. K.Ç. 3,3 cm; K.Y.: 7 cm. Hamur R. 5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi. Yüzey R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, altın renk mika ve taşık katkılı hamur. Tarih: İÖ 4. yüzyıl son çeyreği.
- No. 7** Kantharos, kaide. Env. Nr. T2-K12-2. Kuzey Teras 2. K.Ç. 7,6 cm; K.Y. 1,7 cm. Hamur R. 5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Sarı. Yüzey/Firnis: Gley 1/3 N Oldukça Gri. Sert dokulu, az gözenekli, gümüş mikali hamur. Tarih: İÖ 4. yüzyıl son çeyreği.
- No. 8** Kapalı Mantar ağızlı amphora, ağız. Env. Nr. T6-K13-10. A.Ç. 10,2 cm; K.Y. 6,4 cm. Hamur R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Az gözenekli, sert dokulu, gümüş mika katkılı hamur. Tarih: İÖ Erken 3. yüzyıl
- No. 9** Rhodos amphorası, oyu kaide. Env. Nr. A2-K17-1. İnaşı Mevki. K.Ç. 5 cm; K.Y. 7,2 cm. Hamur R. 7.5 YR 8/4 Pembe. Yüzey R. 7.5 YR 8/4 Pembe. Hamur İçeriği: Sert dokulu ve gözenekli hamur. İÖ Erken 3. yüzyıl.
- No. 10** Peraia Hieroteles atölyesi, amphora kaide. Env. Nr. A-K19-1. Zeytinburnu mevki. K.Ç. 2,8 cm; K.Y. 7,8 cm. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, çok gözenekli, kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ. 3. yüzyıl ikinci çeyreği- İÖ 3. yüzyıl üçüncü çeyreği.
- No. 11** Rhodos Kanonik Amphora, ağız. Env. Nr. T6-K13-26. Güney Teras 6. A.Ç. 10 cm; K.Y. 6 cm. Hamur R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 5 YR 7/4 Pembe. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, gümüş renk mika ve iri taneli kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ 3. yüzyıl ikinci çeyreği- İÖ 3. yüzyıl üçüncü çeyreği.
- No. 12** Rhodos Kanonik Amphora, ağız. Env. Nr. T6-K13-1-1. Güney Teras 6. A.Ç. 11,2 cm; K.Y. 3 cm. Hamur R. 7/5 YR 8/3 Pembe. Yüzey R. 10 YR 7/4 Oldukça Soluk Kahverengi. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, yoğun kireç ve taşık katkılı hamur. Tarih: İÖ 3. yüzyıl ikinci çeyreği- İÖ 3. yüzyıl üçüncü çeyreği.
- No. 13** Rhodos Kanonik Amphora, kaide. Env. Nr. A2-K10-1. Kuzeybatı Teras 2. K.Ç. 3,3 cm. K.Y. 9,2 cm. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli hamur. Tarih: İÖ 3. yüzyıl üçüncü çeyreği.
- No. 14** Bant formu amphora, ağız. Env. Nr. A2-K8-22. Kuzeybatı Teras 2. A.Ç. 10 cm. K.Y. 10 cm. Hamur R. 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı. Yüzey R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, az gözenekli,

altın mika ve kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ 3. yüzyıl ikinci çeyreği.

No. 15 Knidos Kanonik Amphora, kaide. Env. Nr. T6-K13-32. Güney Teras 2. K.Ç. 2 cm. K.Y. 8,8 cm. Hamur R. 2,5 YR 7/6 Açık Kırmızı. Yüzeý R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, az miktarda iri taneli kireç ve gümüş renk mika katkılı hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl ilk çeyreği.

No. 16 Küçük Knidos Amphorası Tip-B, kaide. Env. Nr. T6-K13-22. Güney Teras 6. K.Ç. 2 cm. K.Y. 7 cm. Hamur R. 2,5 YR 5/6 Açık Kırmızı. Yüzeý R. 5 YR 5/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, az miktarda ince taneli kireç ve altın mikalı hamur. Tarih: İÖ 3. yüzyıl 3. Çeyređi.

No. 17 Knidos Kanonik Amphora, kaide. Env. Nr. T6-K13-25. Güney Teras 6. K.Ç. 1,8 cm. K.Y. 5,3 cm. Hamur R. 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzeý R. 5 YR 7/4 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, gümüş renk mika ve kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl ilk çeyreği.

No. 18 Unguentarium, kaide. Env. Nr. A-K23-1. Zeytinburnu Mevki. K.Ç. 2,4 cm. K.Y. 4 cm. Hamur R. 5 YR 7/4 Pembe. Yüzeý R. 5 YR 7/4 Pembe. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözeneksiz, gümüş renk mikalı hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl ilk çeyreği.

No. 19 Geç Rhodos Amphorası, ağız. Env. Nr. A- K3-1. Kuzey Yamaç Bastion. A.Ç. 10,2 cm. K.Y. 2,9 cm. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzeý R. 5 YR 7/3 Pembe. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, yoğun miktarda çeşitli boyutlarda taşık katkılı hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl son çeyreği- İÖ 1. yüzyıl ilk çeyreği.

No. 20 Geç Rhodos Amphorası, ağız. Env. Nr. A-K7-1. Tiyatro. A.Ç. 10,4 cm. K.Y. 2 cm. Hamur R. 5 YR 7/4 Pembe. Yüzeý R. 10 YR 2/8 Oldukça Soluk Kahverengi. Sert dokulu, gözenekli hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl son çeyreği-İÖ 1. yüzyıl ilk çeyreği.

Nr. 21 DSA Hayes Form 22B; Antiochia Form 164-165; Samaria Form 16; Lapp Type 251.2.2a, Ağız ve gövde. Env. Nr. A2-K8-17. Kuzey Teras 2. A.Ç. 8 cm; K.Y. 3 cm. Hamur R. 7,5 YR 7/4 Pembe. Astar R. 2,5 YR 4/8 Kırmızı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözeneksiz, az miktarda ince taneli kireç katkılı hamur. Tarih: İÖ 2. yüzyıl son çeyreği- İÖ 1. yüzyıl ilk çeyreği.

Nr. 22 Agora G199; Ostia 631; Zemer 41; Mau 37/38; Nea Paphos 3; MRA-4; Pinched-Handle; Ephesos Type 16. Env. Nr. T6-K13-29. Güney Teras 6. K.Ç. 2 cm. K.Y. 8,1 cm. Hamur R. 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı. Yüzeý R. 7,5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, yoğun miktarda çeşitli boylarda taşık, kireç ve altın renk mikalı hamur. Tarih: 1. Yüzyıl son çeyreği-2. yüzyıl ikinci çeyreği.

Nr. 23 Antiochia 949 (a-k); LRC Hayes Form 10A. Env. Nr. A-K21.1. İncirliþınar Vadisi. A.Ç. 20,6 cm. K.Y. 2,2 cm. Hamur R. 2,5 YR 5/6 Kırmızı. Yüzeý R. 2,5 YR 6/6 Açık Kırmızı. Hamur İçeriği: Sert dokulu, gözenekli, iri taneli kireç ve gümüş renk mikalı hamur. Tarih: 6. yüzyıl son çeyreği- 7. yüzyıl ikinci çeyreği.

Nr. 24 Küresel Gövdeli Amphora, ağız. Env. Nr. T6-K13-5. Güney Teras 6. A.Ç. 6 cm. K.Y. 7 cm. Hamur R. 5 YR 8/4 Pembe. Yüzeý R. 5 YR 8/4 Pembe. Hamur İçeriği: Yumuřak dokulu, gözeneksiz, kireç katkılı hamur. Tarih: 6. yüzyıl ikinci yarısı-7. yüzyıl ilk çeyreği.

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Akyol v.d. 2013 Akyol, A. A. – Kadioğlu, Y. K. – Şenol, A. K., “Bybassos Hellenistik Ticari Amphoraları Arkeometrik alışmaları”, *Cedrus I*, 163-177.
- Alkaç 2012 Alkaç, E., Hellenistik Dönemde Khios’ta Mühürlü Amphora retimi ve Mühürleme Sistemleri, Mersin Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, Mersin.
- Anderson-Stojanovic 1987 Anderson-Stojanovic, V. R., “The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria”, *AJA* 91-1, 105-122.
- Anderson-Stojanovic – Wiseman 1992 Anderson-Stojanovic, V. R. – Wiseman, J., *Stobi: Results of the Joint American-Yugoslav Archaeological Investigations, 1970-1981: Volume 1: The Hellenistic and Roman Pottery*, Princeton.
- Arthur 2018 Arthur, P., “Byzantine ‘Globular Amphorae’ and the Early Middle Ages: Attempting to Shed Light on a Dark-Age Enigma”, *Archeologia Medievale XLV*, 281-287.
- Aslan v.d. 2020 Aslan, E. – Orhan, U. – Erdoğan, L. U., “Aslanlı Burun ve Kap Krio Sualtı Araştırmaları”, *Olba* 28, 207-242.
- Atauz 1997 Atauz, A. D., *Asardibi (Casara), a classical, hellenistic and early Roman harbour in the Rhodian Peraia*, Bilkent University Unpublished M.A. Dissertation, Ankara.
- Autret – Rauh 2010 Autret, C. – Rauh, N., “Roman Amphora Production in Western Rough Cilicia”, *Olive Oil and Wine Production in Anatolian During the Antiquity* (eds. . Aydınoğlu – A. K. Şenol), International Symposium, Mersin-Turkey, 06-08 November 2008, 109-122.
- Bass 1982 Bass, G., “Pottery”, *Yassı Ada: Seventh-Century Byzantine Shipwreck* (eds. G. F. Bass – Jr. F. Van Doorninck), Texas.
- Bass – Katzev 1968 Bass, G. F. – Katzev, M. L., “New Tools For Underwater Archaeology”, *Archaeology* 21, 164-173.
- Bean – Cook 1957 G. Bean, G. – Cook, J. M., “The Carian Coast III”, *BSA* 52, 58-146.
- Bezeczky 2013 Bezeczky, T., *The Amphorae of Roman Ephesus*, Wien.
- Cankardeş-Şenol 2019 Cankardeş-Şenol, G., “Stamped Amphora Handles from the Karian Chersonesos”, *Die Karische Chersones vom Chalkolithikum bis in die Byzantinische Zeit, Forschungen Auf der Karischen Chersones Band I* (ed. W. Held), 119-153.
- Cankardeş-Şenol 2015 Cankardeş-Şenol, G., “Astos: A wine Amphora producer n the Rhodian Peraia”, *Olive Oil Production in Eastern Mediterranean During Antiquity* (eds. A. Diler – A. K. Şenol – . Aydınoğlu), International Symposium Proceedings 17-19 November 2011, Urla-Turkey, Izmir, 233-242.
- Cankardeş-Şenol 2006 Cankardeş-Şenol, G., *Klasik ve Hellenistik Dönem’de Mhrl Amphora reten Merkezler ve Mhrleme Sistemleri*, Istanbul.
- Cankardeş v.d. 2004 Cankardeş-Şenol, G. – Şenol, A. K. – Doğer, E., “Amphora Production in the

- Rhodian Peraea in the Hellenistic Period”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (eds. J. Eiring – J. Lund) *Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September 26-29, 2002*, Aarhus, 353-360.
- Deligiannakis 2008 Deligiannakis, G., “The Economy of the Dodecanese in Late Antiquity”, *Sailing in the Aegean. Readings on the Economy and Trade Routes* (ed. C. Papageorgiadou-Banis – A. Giannikouri), *Meletemata* 53, Athens, 209–33.
- Doğer 1986 Doğer, E., “Premières remarques sur les amphores de Clazomènes”, *Bulletin de Correspondance Hellénique Supplementary XIII*, 461-471.
- Doğer 1994 Doğer, E., “Rodoslu Çömlekçi Hieroteles”, *Arkeoloji Dergisi* 2, 195-218.
- Doğer 1997 Doğer, E., “Hisarönü/Çubucak Rodos Amphora Atölyeleri Kazısı”, *KST* 18, 235-254.
- Doğer – Şenol 1996 Doğer, E. – Şenol, A. K., “Rhodos Peraiası’nda İki Yeni Amphora Atölyesi”, *Arkeoloji Dergisi* 4, 59-73.
- Doğer – Şenol 1998 Doğer, E. – Şenol, A. K., “Hisarönü/Çubucak Antik Seramik Atölyeleri Kazıları”, *KST* 20, 439-446.
- Doğer – Şenol 1999 Doğer, E. – Şenol, A. K., “Hisarönü/Çubucak Antik Seramik Atölyeleri 1998 Yılı Kazıları”, *KST* 21, 293-304.
- Doksanaltı v.d. 2019 Doksanaltı, E. M. – Karaoğlan, İ. – Zoroğlu, C., “The Small Knidian Amphora Types”, *HEROM* 8, 283- 316.
- Doksanaltı 2020 Doksanaltı, E., “Knidos ‘Liman Caddesi’ Geç Antik Dönem Atölye/Dükkân ve Buluntuları”, *Olba* 28, 377-420.
- Dündar 2017 Dündar, E., *Transport Amphoras and Stamped Amphoras From Patara. 7th to 1st Centuries BC. The Maritime Trade of a Harbor City in Lycia*, Istanbul.
- Dündar 2013 Dündar, E., “Remarks on the ossible uses of a Late Cnidian Stamped Amphora from Patara”, *Adalya* 16, 167-176.
- Empereur – Picon 1986 Empereur, J. Y. – Picon, M., “A la Recherche des Fours d’Amphores”, *BCH Suppl.* 13, 105-126.
- Empereur – Tuna 1989 Empereur, J.-Y. – Tuna, N., “Hiérotélés potier rhodien de la Pérée”, *BCH* 113, 277-299.
- Fırat 2015 Fırat, M. “Seramik Çöplüğü Alanı verileri doğrultusunda Phokaia Kırmızı Astarlı Kapları”, Prof. Dr. Ömer Özyiğit’e Armağan (eds. E. Okan – C. Atıla), 163-180.
- Flensted-Jensen 2004 Flensted-Jensen, P., “Karia”, *An Inventory of Archaic and Classical Poleis* (ed. H. M. Hansen – T. H. Nielsen), Oxford, 1108-1137.
- Fraser – Bean 1954 Fraser, P. M. – Bean, G. E. *The Rhodian Peraea and Islands*, Oxford.
- Gerber 2019 Gerber, C. “Die Karische Chersones in prähistorischer Zeit. Ergebnisse der Begehungen in Loryma 2001 und Bybassos 2006”, *Die Karische Chersones vom Chalkolithikum bis in die Byzantinische Zeit, Forschungen Auf der Karischen Chersones Band 1* (ed. W. Held), 11–65.
- Gürbüz 2021 Gürbüz, M., “Amos’ta Yeni Araştırmalar ve Bulgular”, *Cedrus* 9, 219-249.
- Gürbüz – Yaman 2020 Gürbüz, M. – Yaman, A., *The Fieldwork at Amos, 2019, The Joint Annual Meeting of the Archaeological Institute of America (AIA) and the Society for*

- Classical Studies (SCS), Open Session 1A, Current Archaeological Research in Anatolia, Washington, D.C., January 2–5, 2020, 1-3.
- Grace 1971 Grace, V., “Samian Amphoras”, *Hesperia* 40/3, 52-95.
- Hayes 1972 Hayes, J. *Late Roman Pottery*, London.
- Hayes 1977 Hayes, J.W., “Early Roman Wares from the House of Dionysos, Paphos”, *ReiCretActa* 17-18, 96-101.
- Hayes 1985 Hayes, J. “Sigillata Orientale A”. Hayes, J. (ed.), *Atlante delle forme ceramiche II: ceramica fine romana nel bacino mediterraneo*, Roma, 9-13.
- Hayes 1991 Hayes, J. *Paphos III: The Hellenistic and Roman pottery*, Nicosia.
- Hayes 2008 Hayes, J. *Roman Pottery: Fine Ware Imports. Athenian Agora XXXII*, Princeton.
- Held 1997 Held, W. “Forschungen in Loryma”, *AST* 14, 165-181.
- Held 1999 Held, W. “Loryma 1995 und 1998”, *IstMitt* 49, 159-196.
- Held 2000 Held, W. “1998 Yılı Loryma Araştırması”, *AST* 17, 295-297.
- Held 2002 Held, W., “Forschungen in Loryma 2001”, *AST* 20, 289-300.
- Held 2005 Held, W., *Loryma ve Karia Chersonesos’un Yerleşim Sistemi*, *Olba* 12, 85-100.
- Held v.d. 2007 Held, W. – Şenol, G. C. – Şenol, A. K., “2005 Yılı Bybassos Araştırması”, *AST* 24, 37-50
- Held v.d. 2008 Held, W. – Şenol, G. C. – Şenol, A. K., “2006 Yılı Bybassos Araştırması”, *AST* 25, 365-380.
- Held v.d. 2009 Held, W. – Şenol, G. C. – Şenol, A. K., “2007 Yılı Bybassos Araştırması”, *AST* 26, 211-226.
- Held v.d. 2010 Held, W. – Şenol, G. C. – Şenol, A. K., “2008 Yılı Bybassos Araştırması”, *AST* 27, 215-232.
- Held – Şenol 2010 Held, W. – Şenol, A. K., “Rhodian Wine from Karia. The Production of Rhodian Wine on the Karian Chersonesos in the Hellenistic Period”, *Olive Oil and Wine Production. Anatolia during Antiquity* (eds. Ü. Aydınöglü – A. K. Şenol), *International Symposium Proceedings*, 6-8 November 2008, Mersin, 2010 İstanbul, 175-184.
- Jäggi – Verstegen 2019 Jäggi C. – Verstegen, U., “Die Kirche in der Marti Marina in Orhaniye. Ein Beitrag zur frühbyzantinischen Sakralarchitektur in der Südwesttürkei”, *Die Karische Chersones vom Chalkolithikum bis in die Byzantinische Zeit, Forschungen Auf der Karischen Chersones Band 1* (ed. W. Held), 379-418.
- Kantzia 1994 Kantzia, Ch., “Ένα κεραμικό έπιγραφικό μωσαϊκό του πρώτου μισού του 4ου αι. π.Χ”. στην Κώ” Γ’ Επιστημονική Συνάντηση Για Την Ελληνιστική Κεραμική: Χρονολογημένα Σύνολα-Εργαστήρια. 24-27 Σεπτεμβρίου 1991, Θεσσαλονίκη. Κιεμένα-Πίνακες, Αθήνα 1994, 323-354.
- Kızıl – Yaman 2017 Kızıl, A. – Yaman, A., “A group of transport amphorae from the territorium of Ceramus: Typological Observations”, *Anatolia Antiqua* 25, 17-32.
- Komar 2016 Komar, P., “Wines from Cyprus and Cilicia in Antiquity: Taste and Trade”, *Electrum* 23, 155-185.
- Kuban 2010 Kuban, Z., “Karya, Bozburun Yarımadası, Kıran Gölü Kutsal Alanı Yüzey Araştırması Sırasında Tespit Edilen Tarımsal Üniteler”, *Olive Oil and Wine*

- Production in Anatolia During the Antiquity (eds. Ü. Aydınöglü – A. K. Şenol), International Symposium, Mersin-Turkey, 06-08 November 2008, 213-225.
- Lawall 1995 Lawall, M. L., *Transport Amphoras and Trademarks: Imports to Athens and Economic Diversity in the Fifth Century BC.*, Manitoba Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, Manitoba.
- Lund 2011 Lund, J., “Rhodian Transport Amphorae as a Source for Economic Ebbs and Flows in the Eastern Mediterranean in the Second Century BC”, In: Archibald, Z., Davies, J. K., and Gabrielsen, V., *The Economies of Hellenistic Societies, Third to First Centuries BC*, Oxford, 280-295.
- Lund 2000 Lund, J., ‘The Pinched-Handle’ Transport Amphorae as Evidence of the Wine Trade of Roman Cyprus”, *Praktika tou Tritou Diethnous Kyprologikou Synedriou (Lefkosia, 16–20 April, 1996)*, vol. 1: *Archaion Tmema, Lefkosia*: 565–578.
- Lund 1999 Lund, J., “Rhodian Amphorae in Rhodes and Alexandria as Evidence of Trade”, *Hellenistic Rhodes. Politics, Culture, and Society*, Aarhus, 187-204.
- Lundgren 2019 Lundgran, C. S., “Die Antiken spoilen der kirsche in der Martı Marina von Orhaniye”, *Die Karische Chersones vom Chalkolithikum bis in die Byzantinische Zeit, Forschungen Auf der Karischen Chersones Band 1* (ed. W. Held), 345-378.
- Monakhov – Rogov 1990 Monakhov, S. I. U. – Rogov, E. I., “Amphoras of the Panskoe I Necropolis”, *AMA* 7, 128-153.
- Monakhov 1999 Monakhov, S., “Towards a Typology of Knidian Amphoras of 4th-2nd c. BC”, *The Bosporan phenomenon: Greek culture on the periphery of the ancient world*, St. Petersburg, 161-172.
- Norskov 2004 Norskov, V. “Amphorae from Three Wells at the Maussolleion of Halikarnassos: Something to add to the Typology of Mushroom Rims?”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (eds J. Lund – J. Eiring), *Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens*, Athens, 285-291.
- Picon – Empereur 1986 Picon, M. – Empereur, J. Y., “Des ateliers d’amphores à Paros et à Naxos”, *BCH* 110-1, 495-511.
- Rauh – Slane 2000 Rauh, N. K. – Slane, K. W., “Possible Amphora Kiln Sites in W. Rough Cilicia”, *JRA* 13, 319-330.
- Rauh 2004 Rauh, N., “Pirated Knock-offs: Cilician Imitations of Internationally Traded Amphoras”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (eds. J. Eiring – J. Lund), *Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, Athens 26-29 September 2002*, Athens, 329-336.
- Reynolds 2005 Reynolds, P., “Levantine Amphorae from Cilicia to Gaza: A Typology and Analysis of Regional Production Trends from the 1st to 7th centuries”, *LRCW* 1, 563- 611.
- Rice 1999 Rice, E. E., “Relations between Rhodes and the Rhodian Peraia”, *Hellenistic Rhodes. Politics, Culture, and Society*, Aarhus, 45-54.
- Rotroff 1997 Rotroff, S., *Hellenistic pottery: Athenian and imported wheelmade table ware and related material*, Princeton.
- Salviat 1993 Salviat, F., *Le vin de Rhodes et les plantations du Dème d’Amos*. In: *La production du vin et de l’huile en Méditerranée*, *BCH Suppl.* 26, Paris, 151-161.

- Sparkles – Talcott 1970 Sparkles, B. A. – Talcott, L. *The Athenian Agora Vol XII. Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th Centuries B.C.*, Princeton.
- Şenol 2003 Şenol, A. K., *Marmaris Müzesi Ticari Amphoraları*, Ankara.
- Şenol v.d. 2004 Şenol, G. C. – Şenol, A. K. – Doğer, E., “Amphora Production in the Rhodian Peraia”, *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean* (ed. J.Eiring – J. Lund), *Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September 26-29, 2002*, *Monographs of the Danish Institute at Athens Vol. 5, Denmark 2004*, 353-360.
- Şenol 2007 Şenol, A. K., “Hellenistik Dönem’de Khios ve Lesbos Şarabının Mısır’a İhracatı”, *Arkeoloji Dergisi* 9, 103-128.
- Şenol 2015 Şenol, A. K., “New Evidences on the Amphora Production in the Rhodian Peraea during the Early Hellenistic Period”, *Recent Studies on the Archaeology of Anatolia*, *BAR 2750*: 193-202.
- Şenol – Walz 2015 Şenol, A. K. – Walz, S. “Vine Cultivation Areas on the Carian Chersonesos in Antiquity Estimating the Wine Production Potential of Bybassos and its Territory”, *Olive Oil and Wine Production in Eastern Mediterranean during Antiquity* (eds. A. Diler – A. K. Şenol – Ü. Aydınöglü), *International Symposium Urla-İzmir-Turkey, 17-19 November 2011*: 31-40.
- Şenol 2019 Şenol, A. K., “Ceramic Production on the Karian Chersonesos”, *Die Karische Chersones vom Chalkolithikum bis in die Byzantinische Zeit, Forschungen Auf der Karischen Chersones Band 1* (ed. W. Held), 93-117.
- Tuna v.d. 1987 Tuna, N. – Empereur, J.-Y. – Picon, M. – Doğer E., “Rapport préliminaire de la Prospection Archéologique Turco-Française des Ateliers d’amphores de Reşadiye-Kiliseyanı, sur la Péninsule de Daça, Anatolia Antiqua 1, 47-52.
- Tuna 1990 Tuna, N., “Daça Yarımadasında Hellenistik Dönem Amphora Üretim Merkezleri”, *Türk Tarih Kongresi X*, 348-371.
- Villing – Mommsen 2017 Villing, A. – Mommsen, H., “Rhodes and Kos: East Dorian Pottery Production of the Archaic Period”, *BSA* 112, 99-154.
- Wilkening-Aumann 2015 Wilkening-Aumann, C., *The Hellenistic Theatre in the Sanctuary of Hemithea at Kastabos (Asia Minor): New Evidence and Reconstruction*. In: *The architecture of the ancient Greek theatre : acts of an international conference at the Danish Institute at Athens, 27-30 January 2012*, 233-247.
- Williams 1989 Williams, C., *Anemurium: The Roman and Early Byzantine Pottery*, Toronto.
- Zeest 1960 Zeest, I. B., *Keramičeskaja tara bosphora*. Moscow.
- Zoroğlu – Doksanaltı 2020 Zoroğlu, C. – Doksanaltı, E. M., “Yeni Bir Knidos Amphora Tipi”, *Bellefen* 300, 503- 542.

Diğer Kısaltmalar

A.Ç.	Ağız Çapı	İÖ	İsadan Önce
Age.	Adı geçen eser.	K.Ç.	Kaide Çapı
Bk.	Bakınız.	K.Y.	Korunan Yükseklik
Env. Nr.	Envanter Numarası	V.d.	Ve devamı

Fig. 1 Seramiklerin ele geçtiği alanlar

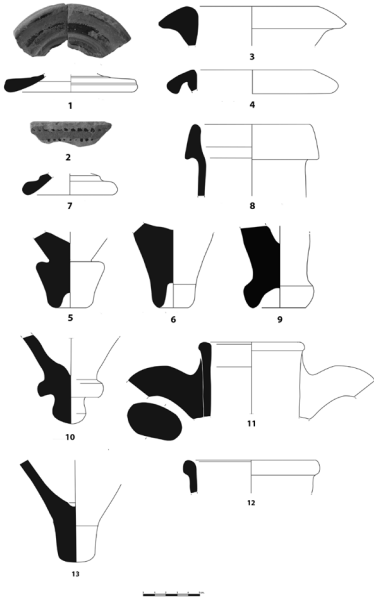

Fig. 2 Kt. Nr. 1. Kylix, Kt. Nr. 2. Krater, Kt. Nr. 3-13 Amphoralar

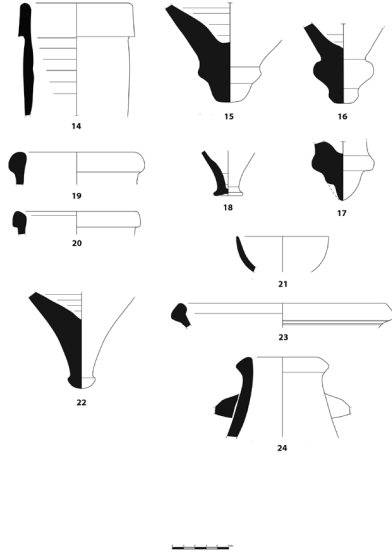

Fig. 3 Kt. Nr. 14-17, 19-20, 22, 24 Amphoralar, Kt. Nr. 18 Unguentarium, Kt. Nr. 21 Kâse, Kt. Nr. 23 Tabak

